

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A mi szabad, de nem illik.

Arad, augusztus 8.

Molnár János apátnak éppen úgy szabad Csikmegyébe menni kortes utra, mint gróf Zichy Nándornak a kongrua-rendezés ellen szavát felemelni. Szabad állam szabad polgárai lévén, politikai meggyőződését bárki a megállapított határig nyilváníthatja.

Hogy mi legyen az a határ, arra csak az állami policzia ad feleletet, mondván, hogy a meggyőződésnek nem szabad az állam egysége, biztonsága és törvényei ellen irányulónak lenni.

Nohát sem Molnár apát, sem Zichy gróf ezekbe ez idő szerint még bele nem ütközik, mert hiszen sem a congruarendezés ellenzése, sem az egyházpolitikai törvényeknek törvényhozás útján való megváltoztatására irányuló propaganda, nem államellenes, nem jogrendellenes és nem erkölcsellenes.

Molnár János apát és Zichy Nándor gróf tehát nyugodtak lehetnek, hogy nemes és mennyei hivatásukat az államhatalom üldözni, megakadályozni nem fogja.

Azonban tisztességes, becsületes honpolgároknak még további kötelességük is van, mintsem arra ügyelni, hogy cselekedeteikkel a büntető törvénykönyvbe bele ne ütközzenek.

Ha van ily kötelezettségük, akkor bizonyára azok elseje az, hogy a társadalom nyugalmát és az állam szabad erőki-fejlődését ne akadályozzák meg, sőt lehetőség szerint elősegítsék.

Nem a büntető törvénykönyv szaka-

sza között kellene, hogy a néppárti agitáció az ő korlátozását keresse, mert hiszen Istennek hála, még odáig nem vagyunk, hanem kellene, hogy keresse saját belső jobb meggyőződésében, lelkiismeretében, a mely lehetetlen, hogy ne tiltakozzék ama mesterkedések ellen, a melyeket ez a párt az Istennek és a népnek nevében a haza ellen elkövet.

Mire jó Molnár Jánosnak Csikmegyének és tán az egész székelységnek a felizgatása? — Azt hiszi a néppárti iroda, hogy ez a nép, a melyik kétszáz éves elnyomása alatt az erdélyi katholicizmusnak, azt hegyei között ápolta és védelmezte, a néppárt irodájára van reá szorulva, hogy hitét megvédelmezze s hogy ha azt valóban veszélyeztettnék látná, akkor Molnár János apáttól kérne tanácsot, erőt és lelkesedést, hogy a veszélylyel szembe szálljon.

A józan és okos székely nép, (a melyet nem lehet úgy vezetni az orránál fogva, mint a felvidéki tótót), nagyon jól tudja, hogy az egyházpolitikai törvények az ő hitét nem bántották és egészen más életkérdésekkel, a megélhetés nehéz küzdelmeivel van elfoglalva, sem mint a néppárti hadakozás.

Lássuk Molnár Jánost és gárdáját, hogy segítse a székely ipart, mentse meg az idegenbe való kivándorlástól, védje a helylyel közel oly fenyegető eloláhosodástól, küzdjön a székely termények értékesítéseért, közlekedési utak létesítéseért, küldje a dúsgazdag néppárti aristokracziát a székely fürdőkre, a melyet az oláhság már kezd elhagyni, dobassa ki a magyarul is alig beszélni tudó dunántuli főurak

asztaláról az idegen ásványvizeket s legyen minden téren a hazainak s ezek között is a sokat nélkülözött székelységnek a támogatója, akkor hozsánnát kiáltunk Molnár Istvánnak és társainak. De ha csak azért jött közibénk, hogy a vallási békét megbontsa s a népet a kasza és a kapa mellől áldatlan kortes harcra szólítsa el: akkor verje meg őt saját fegyvere, a békebontás.

És Zichy Nándor gróf is dicső dolgot cselekszik, izgatván a kongrua-rendezés ellen. Hogy fogják áldani őt a néppárti hívek, amikor megfogja a kormányzat kezét, amely sok huza-vona után (s bizony bizony a püspöki kar huzavonája után) éppen abban fárad, hogy szeljen a szegény lelkészkedő papságnak egy kissé fehérebb kenyeret az eddigi kenyér helyett.

Minek az, mondja Zichy gróf. Minek legyen jobb dolga az alsó papságnak, a mi talán a társadalmi békét még jobban csinosítaná? hiszen akkor a néppártnak lába alól teljesen el fog veszni a talaj. Az éhes nyáj könnyebben vezethető és megfélemlíthető.

Pedig tesz-e egyebet Zichy gróf, mint-hogy megfélemlíti a klérust. Hiszen a legmagasabb egyházi rangban állókon kezdte s úgy megyen le egész végig s bárkiben is ha látja a hajlandóságot a békére, amicsakugyan a pap hivatása, reá uszítja a fenevadat és elhíreszteli róla, hogy a katholicizmus ellensége.

Áldatlan, szomorú szerep biz ez. Ebben a nehéz világban, amikor nem tudja a gazda, hogy intézkedjen, terménynek, állatnak nincs ára, sertése pusztul, pénze

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Kompromittálva.

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította:

Marguerite.

A tábornok barátságos sarokszobájában, rendes heti szokás szerint, vig társaság volt együtt. A csüngő gázlámpát zöld selyemernyő takarja, az asztalon poharak és különféle alakú korsók állanak, s a sarokban egy hordócska sörnek is akadt egy kis helye. A cigaretták illata összevegyül a nyitott ablakon beáramló édes orgonalehellettel. A hogy az óra tizet ütött, a generálisné felemelkedik karosszékéből, menet közben szeretettel simítja végig férje arozát, a ki egy gyöngéd csókot nyom a finom, fonnyadt kézre. Osendesen szó nélkül elhagyja a szobát. Az urak erre valamivel közelebb húzódnak egymáshoz, egy néhány pipa őszebb kerül, a füst még jobban összeverődik s a kövér kapitány harsány hangon beszél el sikamlós adomákat, a melyeknek merészsége tultess valamennyiön. Az urak nevetnek és isznak; ebben a sarokban jókedvűek mint mindig.

Egészen más hangulat van az asztal tul-

só sarkán. Ma nem sikerül az öreg generalisnak hires, életfriss vidámságát az egész környezetre átruházni. Bozontos, fehér szemöldökei alól élesen figyel a csinos hadnagyra, aki kedvetlenül bámul maga elé, és néha idegesen forgat egyet-egyet gyémánt gyűrűjén, mintha a balkéz gyűrűs ujjára kényelmetlenül szük lenne. A generális előre hajlik s erősen néz a fiatal ember arcába.

— Na, Laskow, mi baja? Vagy ilyen egy boldog vőlegény arca?

A tiszt összerázkodik.

— Tábornok ur!

— Hagyja el, kedves barátom, nem akarok én a maga titkaiba avatkozni. De jöjjön inkább, igyunk egy teli pohárral a szép menyasszony egészségére. Mondhatom, pompás egy leány! . . .

Kocczintanak: de a hadnagnak megakad az ital a torkán, és soká tart míg köhögését legyőzni. A többiek figyelmesek lesznek; a fáradhatatlan adomázó elnémul és a generális szomszédja sugva néhány megjegyzést tesz, „hosszu vőlegénységről“ és az ebből származó félreértésekről.

Ekkor a generális csendet kérőn kopogtat poharán:

— Uraim ma olyan szép májusi éjjel van; kérem, menjünk ki poharunkkal a verandára, elbeszéltek ott öndöknek egy történetet.

Mindnyájan örülnek, hogy a kínos helyzetnek vége van, s egyik jobban siet a másiknál kijutni. A poharakat újra megtöltik, rágyjtanak a pipákra és ozigerettákra és a tábornok elkezd a szót.

Bizony, jó régen történt, uraim! En még akkor fiatal voltam. Akiről szólok, legjobb barátom. Hát ennek az én barátomnak nem egy hibája volt; így például istentelenül szórakozott volt s egy kicsit makacsfejtű is, de olyan ám, a ki mindjárt neki megy a falnak, hanem a kedve szerint történik minden. Ezt nem tekintve azonban derék jó katona volt s mindenek fölött bátor fiu, a bibliai Józsefhez meg éppen nem hasonlatos. Egy napon arra a fölfedezésre jutott, hogy ő alaposan szerelmes. Tulajdonképen már régen is az volt, de nem merte magának bevallani, mert akit imádott, rátartó magaviseletével roppant tiszteletet gerjesztett benne. A leány szép volt, akárcsak egy kép, magas, karosú, isten igazán katona menyecskeként teremtve. Egyelőnk aztán nem is igen volt egyikük-

fogyatékán, a jövő nem kecsegtető, sőt fenyegető: a föld népet egymás ellen ingerelni s mesterséges uton szítani a harcot, az elégedetlenséget nem egy gróf Zichytől, de egy muszka generálistól is lelketlen dolog volna.

Ezek azok a dolgok, a mik nem a büntető törvénykönyvtől kell kérdezni, hogy szabad-e, amikor az emberszeretet s a hazafiság mondják reá, hogy nem illők.

Szocialisták választási készülődései. A közeli választások a magyarországi szocialistákat is sorompóba szölik. Erre val leg-alább az a népies értekezlet, amelyet az agrár-szocialisták Kernyaja, bácsmegyei községben tartottak. Az értekezleten jelöltet is állítottak a szatadélvü Pinkovits József ellenében. A jelöltet Vojnits Gáborfy Pistának hívják; földbirtokos és a bácsapolyai agrár-szocialisták vezére. — Egy másik értekezletünk szerint a magyarországi szocialdemokrata párt tegnapi délután pártservező értekezletet tartott Kispesztén. Az értekezlet úgy határozott, hogy a közeli választásokban aktív részt vesz és a kerületben jelöltet állít.

Dákó-román mesék.

Nagyszében, augusztus 10.

Az utóbbi időkben meglehetősen szélső uralkodott a román nemzetiségi politikában. Nem történt semmi olyan, amit a romániai ellenzék nagy zajjal és sikerrel zsákmányolhatott volna ki. A mehadikai parasztszűrésben megsebesültek részére indított gyűjtés nevetséges fiaskóval végződött. Mindezek a körülmények a román konzervatív párt sajtó-organumait egy sajátságos taktikára kényszerítették. E taktika abból állott, hogy elszórtan különféle szenzációs híreket vetettek fel s azt aztán igyekeztek alkalmas módon táviratok, nyomatos tudósítások vagy a hazai román lapok útján a magyar sajtóba becsémpészní. Ha aztán ezeket a híreket valamelyik magyar lap hozni találta, akkor ők az általuk világgá bocsátott hírt, mint a magyar lapok véleményét és információit igyekeztek a magok céljaira kizsákmányolni. Megától értődik, hogy a taktikának nem volt semmi egyéb célja, mint Sturzát az ugynevezett nemzeti „kérdés”-sel kompromittálni és elene a román közvéleményt felingerelni.

Mikor bizonyossá lett, hogy királyunk ő felsége Károly királyt meg fogja látogatni, az

nek sem. De hát szerették egymást, egymásé akartak lenni s így jegyesekké lettek a jövő-dő reményében.

Hát tudják, uraim, egy eljegyzés vaktába...! Még csak megjárja, ha a szívek hidegek és az ész számító. De ha két ilyen fiatal emberen esik meg a dolog! Hisz dobogjon csak az egyiknek is melegebben a szíve a ruhája alatt, mindjárt nagyon keserves a várás.

Eleinte csupa öröm és boldogság volt az életök. A szolgálát, mely távolról sem volt olyan nehéz, mint manapság, lehetségessé tette a vőlegénynek, hogy minél több pásztor-órát élvezhessen menyasszonyánál, s ilyenkor a bajszos száj ugyancsak sokszor kíváncsított a szép menyasszony rózsás ajkaira.

Egy szép májusi estén együtt ültek a jegyesek a kertben. A világítás csak halovány volt, a rózsák teljes pompában nyíltak. A leány gyönyörű volt, a levegőben kábitó virág-illat kavargott és az én kedves barátomnak egyre melegebbje lett az atilla alatt s mindjobban szorította a nyakkendője. Karjai közé szorította menyasszonyát s oly sokáig, oly hosszan csókolta mintha elsem akarná engedni többé! Eleinte a leány is önfelédten simult keblére,

„Adeverul” egy eldugott helyén piczike bözlemény jelent meg, mely azt a hírt bocsátotta világgá, hogy a Romániában tartózkodó magyarországi románok egy memorandumot fognak ő felségéhez benyújtani. E közlemény-nyel egyidejűen egyik hazai nyomatosban ez a hír távirat alakjában jelent meg azzal a hozzáadással, hogy Sturza értesülvén e tervről kijelentette, hogy ezt megakadályozandó, a memorandum tervezőit ki fogja utasítani. Mikor a távirat egy-két magyar lapban megjelent, a romániai ellenzéki sajtó, mint a magyar lapok közleményét átvette és neki-on-tott Sturzának állítólagos szándéka miatt. Sturza ezt magára nézve kényelmetlennek találva, félhivatalosan megczáfolta. Ekkor a romániai lapok egyet fordítottak a köpenyegen és azt hirdették, hogy e hazug hírt a magyar lapok csak azért találták ki, mert nem veszik szívesen, hogy Ferencz József Károly királyt meglátogassa s ilyen hazug hírek közlésével meg akarják akadályozni a tervezett fejedelmi látogatást.

Ekkor aztán arról kezdettek cizkkezni, hogy a magyar sajtó minő ellenséges magatartással van e látogatás ellen s mennyire óhajtkják a magyarok e látogatást meghiusítani. Majd hazug híreket terjesztettek, azt állítván, hogy Bánffy Sturzától azt követelte, hogy e látogatás alkalmával Bukarestet magyar zászlókkal díszítsék fel. Azután a már ismertetett módon a magyar lapokba azt a hírt csémpészték be, mintha Bukarest helyettes polgármestere, Bursan kijelentette volna, hogy inkább kész lemondani, mintsem Bukarestet magyar zászlókkal feidiszíteni. Mikor e hír a magyar lapokban megjelent, azzal a hozzátétellel vették át a magyar lapok közleménye gyanánt, hogy Sturza ráparancsolt Bursanra, hogy tartozik a magyar zászlókat elcsapatás terhe alatt kitűzteni. Az ellenzéki sajtó mind e híreket azért eresztette szélnek, hogy meggyőződjék: vajjon egy kis magyar zászlósegetessei a királyi látogatás alkalmával nem lehetne-e a Sturza-kormányt külföldi nehézségekbe bonyolítani szemben az osztrák-magyar monarchiával?

E hírek gyártásában a babér az „Epo- ca”-t illeti. E hírlap hozta először, hogy Bursan Sturza Magyarországra küldötte, hogy rábírja az idevaló román vezetőket, hogy a jövő választásokban e passzivitás feladásával, aktíve vegyenek részt. Ezt a hírt egyik hazai román lap azzal a toldalékkal hozta, hogy Bánffy 20 heljzet ígért az oláhoknak. E hírt a

de aztán hirtelen kiszakította magát karjaiból Könybe uszó szemével félve és tehetetlenül nézett reá, majd mint megsebzett vad szaladt be a házba. Ettől a naptól kezdve nagyon ritkán maradtak magukra.

Igy mult el egy hosszú esztendő. Az én barátom átkozottul rossz színben volt, s a vig cimborából unalmas bumfurdí lett. A leány sem volt különben. Elidegenedtek egymástól minden különösebb ok nélkül. Vége volt a bizalmas együttlétnék s nem sutogtak többé a szerelmesek ezerféle értelmetlen bohóságairól, a melyek agyan ős idők-től valók de azért mégis örökké újak maradnak.

Mind türethetlenebbé vált helyzetük, barátunkban mind erősebb lett az elhatározás, hogy véget vet mindennek. Inkább most fájjon, mint a mikor már késő lenne.

Ezekben a napokban érkezett meg a gazdag nagybácsi, a ki végre megadta házasságukhoz a beleegyezését. Az ő tiszteletére szük családi és baráti körben ebédet rendeztek. Barátom fel akarja használni ezt az alkalmat. Elmond majd mindent a nagybácsinak és szakít menyasszonyával. Nehéz szívvel, egyenesen a gyakortatról érkezett meg az ebédhez. Eppen csak annyi ideje volt, hogy a port lerázhatta

néppárti lapok nagy mohósággal vették át s ezeknek hasábjairól aztán úgy került vissza a román sajtóba, mint a magyar hírlapírók értesülése. Most már kezdetét vette a kalandosabbnál kalandosabb mesék és leleplezések közlése arról a szövetségről, melyet Sturza és Bánffy kötöttek a román nemzetiségi mozgalom elfojtására. Természetesen e meséknek és leleplezéseknek az volt a célja, hogy Sturzát, mint a nemzetiségi eszme elárulóját, tün- tessék fel.

Miután Lucaciu, ki előbb az ellenzéken levő liberális párt eszköze volt, Ratiuval együtt, nem akarta ez utóbbi példáját követni és az ellenzékre jutott konzervatívok kezében egyszerű eszközzé lenni, a „Tribuna” azt a mesét találta ki, hogy Lucaciu Laczfaluban nagy ezredévi ünnepet tartott s azon hazafias magyar beszédet mondott. Ime fényes bizonyítéka annak, hogy a Sturzához hű maradt Lucaciu árulója lett a nemzeti eszmének és eszközül adta magát a Sturza-Bánffy-szövetség kezébe a románok paczifikálásához. Miután a hírhed aradi izgató, Mangra is Lucaciival tart, világos, hogy ő is e paczifikáló politika eszköze és a magyar kormány zsoldosa.

Ilyen hírekkel izgatja Romániában az ellenzéki sajtó Sturza ellen a közvéleményt. E taktika kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy az ugynevezett nemzeti kérdés, mint az izgatás eszköze jelenleg nagy vérszegénységben és életerő hiányban szenved, és hogy azt csak a szenzáció ilyen furcsa minőségű pezsmájával lehet egy kis reflexmozgásba hozni.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 760.2 milliméter. délután 2 órakor 760.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 20.5. délután 2 órakor C° + 25.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. S. délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Kivándorlás Magyarországból.

Newyork, augusztus 1.

A magyarországi kivándorlók száma a folyó évben sem csökken, sőt ha a new-yorki bevándorlók adatait nézzük, határozottan konstataúnk lehet, hogy az emelkedés szembetűnő. Ez év első hét hónapjában, azaz július hó 25-ig Newyorkba 12,500 magyar honnsságu férfi és asszony érkezett. Tavaly megfelelő időben 10,300-an jöttek és egész éven át 1895-ben 19,593-an.

magáról, azután bevezették egy szobácskába, a hol menyasszonya sajátkezüleg varrta a keletgyét. Elébe tartotta arcát, ő azonban kardjával babrált. — Judáscsók, — nem, nem kell! — A leány egy lépést tett feléje, reá nézett, ajkait kinyitotta mintha mondani akarna valamit, de azután mégis csak néma maradt. Kissé összébb tolt a fehérnemű halmokat, megkínálta étellel, mert „beletelhetik még egy óra is, míg majd ebédünk” azután háztartási teendőit hozta fel okul s el távozott.

A szegény fiu mind keservebben érezte magát annál is inkább, mivel ily közel a katasztrófához teljesen elvesztette a bátorságát, s nem tudta, hogy kezdjen a dologba. — Oh, és még hozzá ez az ebéd, — az emberek — és a szerencsekivánatok! — Nem lehet, nem lehet! — Kétségeseesenült tányérja előtt s szinte kegyetlenséggel dobálta kenyér golyókkal a drága vászonhalmokat, a melyek pedig olyan tisztán és békeségesen feküdtek előtte. — Nem — én nem, — távoznom kell! — De már késő volt. Az ajtóban menyasszonya jött elébe, hogy az ebédhez hívja.

A bemutatásokon szerencsésen túl estek s a vőlegény feltűnő rosszkedvét esetleg

Egyáltalában a mult év óta a bevándorlás jelentékenyen növekedett Newyorkon át. Tavaly 261,542 lélek szállt partra, míg 1894-ben csak 198,456 lélek. Magyarországból a mult évben Amerikába 28,684-en érkeztek, míg 1894-ben csak 14,395-en; az amerikai bevándorlók összes száma volt pedig 1895-ben 394,330, míg 1894-ben 314,467.

Ha a mult évek adatait mérlegeljük, nagyon érdekes eredményekre jutunk. Így pl. 1885—1889 ig azaz 5 év alatt bevándoroltak Magyarországból Amerikába 63,826-an s ez a szám az összes bevándorlókhoz viszonyítva 2,89/0 volt, ellenben 1890—1894-ben bevándoroltak 125,562-en, tehát ez a szám már 5,11/0-kal participiál az összes bevándorlók között. Legerősebben vannak képviselve az amerikai bevándorlásnál a németek (20—24/0-kal) és az irek (10—14 százalékkal).

Tíz év alatt a világ minden tájékáról bevándoroltak az amerikai Egyesült-Államokba összesen 4,667,063-an. 1885—1894 között legnagyobb arányú volt a bevándorlás, 1892-ben (azaz 1891—92-iki jó termés és jó árak, azaz a javult gazdasági helyzet sokakat ide csábított); ekkor 623,084-en érkeztek amerikai partokra s széledtek széjjel az amerikai városokban. Már 1891-ben 560,319 bevándorló volt, míg 1894-ben — a mikor legkevesebben jöttek Európából — az összes bevándorlók száma nem haladta meg a 315,000-et sem.

Erdekesnek tartjuk a magyarországi kivándorlás ismertetésére a következő több évre visszamenő adatokat közölni, szemben az összes bevándorlók számával:

	Érkeztek Magyarországból férfiak és nők	Érkeztek Általában a világ minden részéből férfiak és nők
1885-ben	9383	395346
1886-ban	12420	334203
1887-ben	15256	490103
1888-ban	16850	546889
1889-ben	10967	444417
Ot évi átlag	63826	2210974
1890-ben	22062	455302
1891-ben	28366	560319
1892-ben	37236	623084
1893-ban	23501	502917
1894-ben	14391	314467
Ot évi átlag	125562	2456088
1895-ben	23684	334330

Nagyon feltűnő jelenség, hogy az utóbbi években Németországból csökken a bevándor-

lók száma; úgy látszik, a németek tudtában vannak azon ténynek, hogy az amerikai Egyesült-Államokban a viszonyok nagyon sokat változtak s a helyzet épenséggel nem kedvezőbb mint másutt, a hol a földművelők s mezőgazdaság körül csoportosulnak. Németországból még 1892-ben 130,758 (1891-ben 113,554), 1892-ben 96,361, 1894-ben 59,386, 1895-ben pedig már csak 37,218 férfi és nő érkezett az amerikai Egyesült-Államokba.

A blokád előtt.

— Krétai hírek. —

A nagyhatalmaknak már nincs reménye, hogy másképpen állítják helyre Krétán a rendet, mint a sziget blokádja által. És ami őket ennek megkezdésétől mindmáig visszatartotta — az Angliának ebben a kérdésben való magatartása.

Anglia nem egyezik bele Kréta blokádjába, s ezzel megbomlott a nagyhatalmaknak a keleti kérdésekben eddig tanúsított példás egyetértése. Az angol lapok ma már egész leplezetlenül hirdetik, hogy az angol kormány nemcsak nem egyezik bele, hanem határozottan tiltakozik a blokád ellen.

Es míg most tanácstalanul, tétlenül vesztegelnek a hatalmak, Kréta szigetén a régi elkeveredéssel terjed és nő a lázadás.

A helyzetet következő értesítések tárják fel:

Athén, augusztus 11.

Egerthon lord athéni angol követet, a görög király tegnap kihallgatáson fogadta, mely alkalommal az angol követ Salisbury meghatalmazása folytán, azt a határozott kijelentést közölte a királynak, hogy az angol kormány nem fogja soha elfogadni a többi nagyhatalmak álláspontját, mely szerint a krétai ügyek rendezése céljából Görögországgal és Krétával szemben, kényszerrendszabályokhoz forduljanak. Az angol kormány mindig azon lesz, hogy a krétai ügyet a görögök kívánsága szerint oldják meg. A király megkérte az angol követet, hogy Salisbury lordnak legforróbb köszönetét nyilvánítsa.

Angolország iránt itt nagy a lelkesedés, de Oroszország ellen a lakosság kivétel nélkül a legnagyobb mértékben el van keseredve.

A király a napokban magához hivatta az orosz követet s erős szemrehányást tett neki Loba-

talannal, mint egy tehetetlen gyermek, állott előttük teljes hosszában. Először mindenki elnémult, de egyszerre azután annál erősebben tört ki a kacagás. A mint ő csodálkozva körülnézett, keresve az általános jó kedv okát, a bácsi, csak úgy dült a nevetéstől, elibe tartotta hosszú asztalkendője végét, mi alatt egy néhány hölgy majd kővé meredt, s a menyasszony vér piros arcczal sütötte le tekintetét. . . . Az asztalkendő — oh átkozott szórakozottság! — nőing volt. A rövid ujjak és kivágás finom csipkével diszitve valóságos műremeke a hátsó szoba gyűjteményének! Tableau!

A szerencsétlen áttámolygott a mellékszobába s erőltetül rogyott egy székre.

— Kompromittálva!

Igen ő kompromittálta a leányt. Es éppen most — nincs már menekvés. Fájdalmasan sóhajtott fel. Ekkor két puha kar fonta át nyakát s egy kedves hang sugta a fülibe:

— Ugyan hagyd őket nevetni; mit árt az nekünk? Nemcsakára úgy is férj és feleség leszünk és akkor . . .

O már akkor esőbe fulasztotta szavai végét. A leány, mint régenté, ismét keblére

nov herceggel ellenséges politikájáért. A követ a királynál való kihallgatás után hosszú táviratot küldött kormánynak.

Pétervár, aug. 11.

A krétai kérdésben való egyetértés elérését célzó tárgyalások, melyeket a nagyhatalmak folytatnak, még eddig nem vezettek semmiféle eredményre. Itt attól tartanak, hogy Görögország a harmas-szövetséghez fog csatlakozni. Hír szerint N elid o v előterjesztésében oly módzatok lesznek, melyek ajánlani fogják az orosz kormánynak, hogy Görögország kívánságait jobban vegye tekintetbe, mint eddig.

London, aug. 11.

A Standard cikke kifejti, hogy alig lehetséges továbbra korlátok közé szorítani a görögök izgatottságát a krétaiak szenvedései felett. Ha az európai koncertet helyre lehetne állítani, e kérdés úgy volna megoldható, hogy Görögország anektálja Krétát vagy Kréta autonómiát kapjon. De akkor minden hatalomnak le kellene mondania önző célok követéséről és Németországnak abban kellene hagynia azt a kísérletet, hogy Angliának nehézségeket okozzon azért, hogy Oroszországnak tessenek.

Athén, aug. 11.

A kormány a krétai bizottságnak 450 ezer frankot boosított rendelkezésére avégből, hogy ez összegből a menekülteket élelmezze.

Szaloniki, aug. 11.

A Larisszában és Trikalában tartózkodó görög felkelést szervező bizottságok igen nagy tevékenységet fejtenek ki. Naponkint újabb és újabb önkéntes csapatok szöknek át a határon Macedóniába. Hír szerint görög részről Macedónián kívül Epirusban is szándékoznak felkelést szítani.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 12. —

Hűvös. — Eső. — Széles.

HIREK.

Arad, augusztus 12.

Naplrend:

Augusztus 12. Szerda. Róm. kath. naptár: Klára. — Protestáns naptár: Klára. — Izraelita naptár: Selibot, 40 napos könyörgés kezdete. — Görög-keleti naptár (julius

roszultának magyaráltak. Az ebéd, hála a vidámlelkű bácsinak, még elég kellemesen is tett el. A fiatal menyasszony arca, mint már régen nem, boldogságtól és megelégedéstől sugárzott, s csak olykor-olykor vetett egy-egy aggodalmas pillantást a vőlegényre, a ki szokása ellenére egyik poharat a másik után hajtotta fel. Szemei nyugtalanul ragyogtak, arca égett s kezében oly görcsösen szorongatta az összezsavart asztalkendőt, mintha agyon akarna vele valakit dobni.

Ebéd végén a nagybácsi szép pohár köszöntőt mondott, természetesen, a boldog jegyepárra. Miután szavait így végezte: „A mi sokáig tart, jól is végződik,” egyenesen odafordult barátomhoz, jelentősen intett szemével s vigan kiállította.

— Nohát igyunk!”

O azonban összerázkodott, kétségbeesetten tekintett a mosolygó arcokra és a teli poharakra, a melyek az ővével vidáman összeütöttek; és a mint ajkához emelte a poharat, hogy reménytelen jövőjére üritse, megcsuszott torkán a bor s a hevesen kitörő köhögést a mellékszobából magával hozott asztalkendőbe fojtotta.

Minden tekintet reá irányult s ő gyámol-

hajtotta fejét, és szemeiben egy egész világ, — a paradicsom ragyogott, a melyet már elveszettnek hitt s boldog elragadtatására újra megtalált.

Es ez a paradicsom, uraim, késő öregsgükig is körülvette őket. Semmi éppenséggel semmi sem zavarhatta ki őket onnan!

*

Beletelt egy kis idő, a mig a társaság annyira összeszedte magát, hogy az öreg generálist és nejét éltesse. Azután távoztak. A fiatal hadnagy szemei nedvesek voltak a mint kezét bucsuzóra nyújtá házi gazdájának.

— Nagyon köszönöm Onnek, tábornok ur! Elértettem!

Mindnyájan eltávoztak. A szolga letakarított mindenét, a tábornok elzárta a cigarettákat meguézta a kaput, ajtót s lecsavarta a lámpát. Jóságos arca megelégedéstől ragyog. Lassan halad a lépcsőn fölfelé.

— Jösz-e már végre, öregem?

— Hát bizony ma sokáig maradtunk, de azt hiszem elég nemes volt a célja ennek a tennidőzésnek! Jó éjszakát, anyjukom!

31.): Eudoc. — A nap kél 4 óra 54 perczkor, nyugszik 7 óra 16 perczkor. — A hold kél 9 óra 28 perczkor, nyugszik 8 óra 50 perczkor.

Augusztus 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Augusztus 16. Alsó Fehér-Kőrös ármentesítő társulat gyűlése Borosjenőn délelőtt 9 órakor.

Augusztus 18. Az amerikai szőlőtelep szövetkezet közgyűlése délelőtt a kereskedelmi és iparkamarában.

Augusztus 19. Jegyzőválasztás Borossebese.
Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházpülete II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelben (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szoborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáiig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsúnapokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 8.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 8.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnepnap, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Nagy betörés Odvoson.

— Saját tudósítónktól. —

A minden irányban megindított nyomozás az odvosi betörés tettesét oly rövid idő alatt karivette kézre, hogy tekintve a nyomokra vezető halvány jeleket, azt még a legoptimistább emberek sem merték gondolni.

Konoply Kálmán gyanuja elbocsájtott inasára alaposnak bizonyult s ma már a börtönben ül, várva méltó büntetését.

Fekete Péter elfogatása hétfőn az éjjeli órákban történt. A káros bejelentése alapján az aradi rendőrség mozgósította összes detektívjeit a tettes hollétének kitudakolására.

A délutáni órákban annyit sikerült a rendőrségnek megtudnia, hogy Fekete Aradon van s lakást is vett ki a városban. Nagy kutatás után rátaláltak a lakásra is, hol a szomszédok csak annyi felvilágosítást adhattak, hogy Fekete reggel kivette a lakást, de már délután 5 órakor kocsin Kurtios felé távozott.

Erre Gajda és Kondor titkos rendőrök nyomban utána hajtottak, egyik kocsin, a másik tehervonaton.

Mikor az állomásra értek, ott egy embert találtak, kire Fekete Péter leírása teljesen ráillett. Megszólították, majd igazolásra szólították fel. Fekete erre elsápadt s oly mozdulatokat tett, mintha szabadulni akarna. Erre a titkos rendőrök letartóztatták.

A Budapest felé haladó esti személyvonat még be sem ért a pályaházba, mikor Fekete már a rendőrök kezében volt. Pedig már a jegyét is megváltotta Budapestig.

Erre kocsit fogadtak és még hétfő éjjel Aradra hozták a tettest. Berecz Ferencz rendőrhadnagy helyettes kihágási bíró, ki az este az éjjeli szolgálatot végezte, nyomban értesítette az elfogatóról Sarlot Domokos főkapitányt és Green Nándor alkapitányt, s aztán Feketét a városházán biztos helyre tette.

Mikor Feketét elfogatásakor megmozdították, az elloptott arany, ezüst és papírpénzt, egy néhány forint kivételével nála megtalálták, ellenben a 20 ezer forintról szóló takarékpénztári könyvet és a sorsjegyeket, részvényeket nem.

Tegnap délelőtt aztán Green Nándor

alkapitány kihallgatta a betörőt. — Beismert mindent, elmondta a betörésnek egész lefolyását, a hiányzó értékekre pedig azt vallotta, hogy azokat Odvoson elásta.

Tegnap délután aztán Green Nándor alkapitány és Kondor titkosrendőr kocsin Odvosra vitték Feketét, hogy megmutassa azt a helyet, ahová az értéket rejtette. Radnán hozzájuk csatlakozott Csukay Sándor főbíró is, ki meg a maga hatáskörében fejtette ki a legmesszebb menő tevékenységet a tettes felderítésében.

Ugy a tegnapi helyszíni szemle, valamint a mai nap folyamán még eszközlendő kihallgatások minden esetre még tisztább világításba helyezik az ügyet, melyeknek alapján aztán az előnyomozatot befejezvé, a betörőt átszolgáltatják az illetékes bíróságnak.

— Egy aradi mérnök kitüntetése. Szép kitüntetés érte Petrovits Arzen kir. mérnököt az aradi magyar kir. államépítészeti hivatal nagybuzgalmu, tehetséges mérnökét. A vallás és közoktatásügyi miniszter tegnap egy igen megleghangu leiratban kinevezte az országos képtárba a rézmetszetek osztályának örvévé. Az a körülmény, hogy a miniszter az országos képtár egyik nagy szakavatottságot igénylő osztályába Petrovits Arzen mérnököt nevezte ki, mindenesetre a legszebb kitüntetés és legpraegnansabb bizonyítéka azon tehetségnek és szakavatottságnak, mely ezáltal éppen elismerésre talált. A sok szerencsekiadvánat mellett kivesszük mi is részünket a jól megérdemelt kitüntetés felett.

— Két falu özivódása. Az aradmegyei Tótvárad — és a krassó-szörénymegyei Birki községek között rég ideje folyik az egyenetlenség a két falut elválasztó határvonal miatt. A két fél állandóan ellenségeskedésben áll még ma is egymással s nem egyszer annyira elmérgesedtek a kedélyek, hogy alig sikerült a két község között a komolyabb jellegű zavargásoknak elejét venni. Most már azonban alapos kilátás van arra, hogy végre valahára helyreáll a béke a két özivakodó szomszéd között. Tegnap vette nygvan Szathmáry Gyula alispán Krassó-Szörénymegye alispánjának egy átiratát, melyben tudatja, hogy a vitás határvonal bejárására augusztus hó 26-ikának reggeli 8 órájára határidőt tűzött ki. A bizottságban a két vármegye alispánján, vagy helyettesen kívül részt fog venni a két békétlenkedő község egy-egy 12 tagu küldöttsége, melynek tagjait — nehogy sok bajt csináljanak a bizottságnak — a község józanabb és idősebb lakosai közül válogatják majd ki.

— Az Orozy-kert. A polgári lövő-egyesület azt a javaslatot tette a városi tanácsnak, hogy a városligetet „Orozy-kert“-nek, a városliget két hidját pedig „Náray Imre“ és „Kövér Gábor“ hidaknak nevezze el. A tanács az Orozy-kert elnevezést nem pártolja, mert a városligetet Edelpacher ajándékozta a városnak. Orozy emléke pedig különben is meg van már örökítve az Orozy-utoza által. Ellenben a két hidnak Náray és Kövér-hidra leendő elnevezését pártolólág terjeszti a mai közgyűlés elé.

— Véglegesítés. Székér Andor aradi kir. kincstári ügyészégi ideiglenes irodatiszt véglegesített állomás helyén.

— Pályázat rendőrhadnagyi állásra. A Bartók Kálmán eltávózása folytán üresedésbe jött rendőrhadnagyi állás betöltése iránt a tanács azt a javaslatot terjeszti a mai közgyűlés elé, hogy a jelenleg szolgálatban levő rendőrhadnagyk lépjenek magasabb fizetési osztályba s a legalább fizetéssel bíró állásra hirdesse ki a közgyűlés a jövő hóra a pályázatot. A közgyűlés minden esetre magáévá teszi ezt a méltányosságot szem előtt tartó javaslatot s ez értelemben fog határozni.

— Az aradvárosi adókvető bizottság folyó hó 18 án délelőtt 9 órától kezdve a pálinkafőző, paplanos, paprika árus, pénzüzér, papirkészítő, piperész, posztó kereskedő, rőfős kereskedő, rőpporgyár tulajdonos, rövid áru kereskedő, ruhareskedő és sertés kereskedők III. osztályu kereseti adóját fogja megállapítani.

— Áthelyezés. Kovács Lajos szolnoki dohányjövédéki tisztet áthelyezte a miniszter Aradra.

A „Tribuna“ stýlusa. A „Tribuna“ napok óta vezérezikkekben és különböző közleményekben szidja Goldis Józsefet, a volt debreczeni jogászt és biharmegyei főjegyzőt, a ki most orthodox püspöki helynök Nagyváradon, s kompromittálni fogja egyházát a képviselőházban, mint Rezey Szilvius utódja. Ez alkalomból elmondja a „Tribuna“, hogy kikhez szegődött és kiket magasztalt Goldis programbeszédében:

elfogadta Szilágyi Dezső elveit, a ki szerzje az egyházi reformoknak, a legsovinisztább magyar és a legmakacsabb kálvinista: magasztalta az orthodox vikárius a nagy Ganefet, a politikai korrupció apját, a zsidók pátronusát, a nemzetiségek elnyomóját és a kálvinisták pápáját Tisz a Kálmánt; őt pedig magasztalja Falk Miksa, az ezredéves Magyarország nagy polgári rabbinusa. Ime es a lélek és Isten nélkül való vikáriusnak igaz képe!

Már ennél szebb ajánlatokkal csakugyan nem mehet be Goldis a magyar képviselőházba.

— Beszakadt járda. A vízvezetési csövek lerakása folytán felszakított járdákat nem a legpontosabban állították helyre, mert már több helyen törtétek kisebb-nagyobb süppedések, sőt tegnap az Asztalos Sándor-utczában a kocsit valami két méter hosszúságban teljesen beszakadt. Egy jéggel telt kocsit haladt az utczában, mikor egyszerre nagyot zökent s az előrésze tengelyig bemerült a beszakadt aszfalt gödrébe. Sok nézője akadt a furcsa históriának, kik közül az intelligensebbek fejtesóválva hagyták ott a helyet.

— A sakkverseny győztesel. A nürnbergi sakkverseny tegnapelőtt véget ért és diadalt szerzett a magyar névnek. Maróczy, a budapesti sakk-klub tagja, ugyanis a 2000 márkás második díjat nyerte meg 12 fél játszmával. Az első díjat (3000 márká és a hercegregegens ajándéka) Lasker vitte el 13 fél megnyert játszmával.

— Merénylet egy tanító ellen. A gróf Nádasdy uradalmahoz tartozó kutasi pusztá derék tanítója Horváth Kálmán majdnem áldozata lett egy tanítikus ember bosszújának. A tanya bérese Mihucz Togyer éjjeli őre is volt a pusztának s mivel e hivatásában nem egyszer balra talált lépni s e ballépését az uraság mindannyiszor megtudta, azt hitte szentül, hogy ez a tanító a besugója. Ezért akarta megbosszulni magát rajta szörnyű módon. Jó előre egy öt águ vasvillára tett szert, melynek közbelső ágát kamposra görbitette meg, hogy ezzel, ha gyomrába szurja, a tanító belső szervezetét kirántassa. Egy keskeny utoza sarkán huzódott meg s várt az áldozatra. Ejtél lehetett, mikor a tanító arra felé tartott. Amint a sarkon befordult, rátámadt Mihucz Togyer s egy hatalmas mért a fejére. A tanító azonban félre ugrott s az ütés csak a vállát érte, mire egy ügyes mozdulattal Mihuczra vetette magát s addig küzdöttek, egymással míg nem a zajra kicsódtult emberek kiszabadították szerencsétlen tanítójukat. E közben a merénylő kerekét akart oldani, de a lakosok elfogták s a csendőrségnek adták át. Most az aradi ügyészégg börtönében várja a büntetést.

— Mert magyar. Kamanicáról, Ujvidék mellől olyan esetről kapunk hírt, a mely sajnosan emlékeztet a régi időkre, amikor a Szerbiából naponkiat átcsatangoló bujtogatók még mindennaposak voltak a határon közel fekvő falvakban és a magyarok ellen szították

Az apja a váci fogházban rőtta a napokat négy évre lévén elítélve súlyos testi sértés vétsége miatt. A Birók házával tőszomszédos volt Perczel János aradi himkóháza annyira, hogy a két ház padlását csak egy vékony deszkafal választotta el egymástól. — Biró József egy alkalommal kitesztette az egyik deszkát s azon keresztüli Perczel pallására hatolván, onnan két izben több koszoru hagymát, egy izben szalonnát s egy izben lekvárt lopott, melyet azután a piacon az asszonyoknak eladott. — A törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet. A fiu a bírák előtt sirva panaszkodta el, hogy mi vitte reá a lopásra, hogy már napok óta egy falatot sem vehettek a szájukba sem ő, sem az édes anyja, hogy az éhség ösztönözte rra, hogy a máséhoz nyuljon. A törvényszék őt, tekintetbe véve fiatal korát, büntelen előéletét, nagy nyomorát, 1 havi fogházra ítélte egy rendbeli, de folytatólagosan elkövetett lopás büntette miatt.

§ Lábát törte a zsák. Virágos Gergely és a felesége gáji lakosok buzával telt zsákokat eregettek le a padlásról. A férfi a padlás szája mellett állva, körölen bocsájtotta le a zsákokat, az asszony pedig elfogva azokat, helyükre vitte. A munkában nem is vették észre, hogy három és fél éves Pista gyermekük ott settenkedett a zsákok körül. Mikor az asszony aztán egy zsákot vállára kapva, távozott a helyről, a kis fiu az éppen aláereszkedő zsák alá futott, mely súlyánál fogva lábára esett és azt ozombban eltörte. A törvényszék tegnapi ülésében a szülőket a gondatlanság okozta súlyos testi sértés vádjára alól felmentette, mert a gondatlanságot nem látta egyik részről sem fennforogni.

§ Halál a vizes gödörben. Schön Pálné kisfalu lakosnő a Maros tuloldalán levő téglaverőben, mint munkás dolgozott. Rendszeresen magával vitte huszonkét hónapos Pista fiát is, ki azalatt a többi gyermekekkel eljátszódott. — Egy alkalommal a pikéző idő alatt Schöné kis fiával egy közeli kunyhóba tért s ott ledülve, csakhamar elaludt. Ez alatt a gyermek a nyitva hagyott ajtón keresztül a mezőre ment s ott addig mázskált ide-oda, míg nem egy közeli vízzel telt gödörbe esett. Mikor az anya felébredt és eltűnt gyermekét keresni kezdte, már fuldokolva találta a vízben. Rögtön csolnakba tilt, hogy faluja orvosához vigye, de már késő volt, a gyermek a csolnakban meghalt. A törvényszék a szülői gondatlanságot nem látván kellőleg igazolva, vádiotnőt felmentette.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök utja.

Budapest, augusztus 11. (Saj. tud. táv.) Bánffy Dezső báró miniszterelnök valószínűleg holnap tér vissza a fővárosba. Utját Brüsszelen, Kölnön, Berlinen át veszi nem ugyan, politikai indokból, hanem mert a berlini kiállítást szándékozik megnézni.

A 14-ik csoport tisztviselői megválasztása.

Budapest, augusztus 11. (Saj. tud. táv.) Wekerle Sándor elnöklete alatti választásnál a 14-ik csoport elnöké Ráth Károly, alelnökké Török, jegyzővé Barth Lajos Aradról lettek egyhangulag megválasztva.

Jury tagok bankettje.

Budapest, aug. 29. (Saját tud. táv.) A kiállítási jury tagok elnökük Wekerle Sándor tiszteletére fényes bankettet rendeztek a francia vendéglőben. A banketten Hieronymi Károly, az agrár bank vezérigazgatója igen szellemes felkészöntőt mondott Wekerlére, melyre Wekerle egy nagyszabású beszédben felelt. A jelenlevők percekig tartó tapsviharral fogadták Wekerle választását. A társaság a legkedélyesebb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

A főváros vendégei.

Budapest, augusztus 11. (Saj. tud. távirata.) Ruttkayné Kossuth Lujza assz-

zony jelenleg Solton tartózkodik, gróf Benyovszkyéknel, a hova hosszas betegeskedés után fűdni ment. Unokája, Ruttkay Annie, a ki júniusban Amerikából fővárosunkba érkezett rokonai látogatására, s a kiállítás megtekintésére, a napokban visszatuzott — most is egyedül Amerikába, Jova álamba, édes anyjához. A kisasszony csupán angolul beszél s így kevesekkel érintkezhetett fővárosunkban, mégis kellemes emlékekkel távozott.

Uj egyházkerületi főgondnok.

Budapest, augusztus 11. (Saj. tud. táv.) A nemrégiben elhunyt Vally János helyett Horthy István főrendiházi tag van kiszemelve a tiszáninneri egyházkerület főgondnokául.

Életunt magánhivatalnok.

Budapest, augusztus 11. (Saját tud. táv.) Scheyer Armin nagykanizsai születésű 22 éves magánhivatalnok tegnap este leugrott a Király-utoza 20-ik számú ház emeletéről és életveszélyesen megsérült. Esméletlen állapotban vitték a Rókusba. Tettének oka ismeretlen.

Az idegenforgalom.

Budapest, aug. 11. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 10997 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 8440, a nyugatin 6812, a délin 1745. Elutazott a fővárosból összesen 15229 ember. Es pedig a keleti pályaudvaron 7870, a nyugatin 6759, a délin 600.

Uj nunczius.

Bécs, augusz. 11. (Saját tud. távirata.) Talliani, az ujonnan kinevezett pápal nunczius ide érkezett.

György király nem mond le.

Athén, augusztus 11. (Saj. tud. táv.) A külföldi lapokban szélteben terjesztett azon hirt, hogy György király lemond a trónról fia Konstantin javára, a görög sajtó megbotránkozással visszautasítja.

Légberöpített hajó.

Athén, augusztus 11. (Saj. tud. táv.) Egy görög hajó kétszáz emberrel és nagy mennyiségű lőporral megrakva Krétába igyekezett. Utközben a nyílt tengeren egy török czirkáló hajó állta útját, s megadásra szölyította fel a görög hajó kapitányát. A kapitány látva a tulerőt a török hajón, mely a menekülésnek még lehetőségét is kizárta, azonnal számot vett magával: tüzet dobott a puskaporba s egy pillanat alatt az egész hajó a levegőbe röpült. Mindkét hajón levő emberek elpusztultak, csak egy orosz hadihajó mentett meg néhány török katonát, de ezeknek is legtöbbje sebekkel van borítva. A légbe röpült hajó legénysége iránt egész Athénban nagy a szánalom, mely csak fokozza az elkeseredést és izgatottságot a törökök ellen.

A felkelők egyesítése.

Szófia, augusztus 11. (Saj. tud. távirata.) Az itteni és athéni maczedoniai bizottságok tárgyalásokat folytatnak az iránt, hogy a két felkelő csapatot Maczedóniában egyesítsék.

A szultán iradéja.

Belgrád, aug. 11. (Saját tud. távirata.) Kormánykörökből származó azon hir, hogy a szultán iradéban a Törökországban élő szerbek polgárjogát elismerte, eddig még nem

nyert megerősítést. A porta tényleg, késznek nyilatkozott, hogy a legközelebbi jövőben az orthodox népek polgárjogát el fogja ismerni s így a bolgárok és görögök mellett a szerbeket is. A szultán ezen elhatározásával azonban itt nincsenek megelégedve s a kérdés illető megoldását határozottan balsikernek tekintik.

Amnestia Monknegróban.

Cetinje, augusztus 11. (Saj. tud. távirata.) A Petrovics-Njegus család 200 éves uradalmának évfordulója alkalmából Mikló s fejedelem s politikai bűnösöknek általános amnestiát fog adni. Hir szerint a Boszniába menekült Vojvoda Masa Kbitza is élni fog a kegyelemmel s visszatér Montegnegróba.

A krétai kegyetlenségek.

Páris, augusztus 11. (Saját tud. távirata.) Athénban az anapolisi vérengzés hirtelre leirhatatlan megbotránkozást keltett. Az „Asty“ közölni fogja az Anapolisban megölték névjegyzékét. A 31 áldozat között két 4—5 éves gyermek is van, 8 embert megsebesítettek, 14 papot megöltek. Jeremiás papot borzasztóan megcsönkítették s aztán megégették.

Athén, augusz. 11. (Saját tud. távirata.)

A hadügyminiszter magához hívatta a helyőrségi parancsnokot és újabb instruktóit ad a katonák Krétában való utazásának megakadályozásáról. A tengerpartot szigorúan őrzik.

Ujabban 500 menekült érkezett Pipaeusba.

Konstantinápoly, aug. 11. (Saját tud. táv.)

Zahdi pasa, brussai fő kormányzó, rendkívüli küldetésben tegnap — Krétába utazott.

Athén, augusz. 11. (Saj. tud. távirata.)

A felkelők Episkoliban 1000 muzulmánt bekerítették.

Athén, augusztus 11. Saj. tud. távirata.)

Még mindig tartja magát az a hir, hogy a forradalmi nemzetgyűlés Apokoronéban összeült, proklamálta a Görögországi való egyesülést és ideiglenes kormányt nevezett ki, melynek elnöke Volondakis Kosteros.

Andrée expedíciója.

Wacso, augusztus 11. (Saj. tud. távirata.) A Garosine gőzös a Spitzbergéről azt a hirt hozta, hogy Andrée léghajóján négy hézagot fedezett föl, melyekből a gáz kiszivárgott. Andrée valószínűleg ezen a nyáron nem fog felszálni.

A nagy hőség.

New-York, augusz. 11. (Saját tud. táv.) A nagy hőség öt nap óta 130 halálesetet okozott. Ma ismét 16 ember halt meg napszúrás folytán.

A szerb vámjövdelem.

Belgrád, aug. 11. (Saját tud. távirata.) A vámjövdelem f. év első felében 3,447,311 frankot tett ki.

REGÉNY CSARNOK.

Az ünneprontó.

[2] Irta: Hankonyi Emma.
(Folytatás.)

A márciusi napszállat piros fénye odavetődik erre a tarka csoportra. A gyermekek bámulnak, az asszonyok áhitatosan lehajtják a fejüket; a férfiak tudakosabbja iparkodik közönyösnek és komolynak látszani.

A gyászruhás leány, a koporsó mellett, most fölveti a szemét s körülnéz. Az emberarcok e mozaikja, az ismertlen környezet, maga sem tudná miért, rosszul esik neki. Hirtelen fölzokog és elszedül. Talán leesik a lábáról, ha bátyja föl nem fogja. Két-három asszony körülveszi s bevezeti a házba. A járásorvos

HIRDETÉSEK

A LEGOLCSÓBB ÁRBAN FELVÁLLALTATNAK

AZ „ARADI KÖZLÖNY“

KIADÓHIVATALÁBAN.

Magy. kir. államv. üzletvezetőség Kolozsvárott.

17608/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének és kolozsvári osztálymérnökségének központjában egy-egy hivatal, illetve iroda-szolgálat állás van üresedésben.

A hivatali szolgálati állással évi 300 frt azaz háromszáz forint fizetés; az irodaszolgálati állással pedig 250 frt évi fizetés és ezzel járó lakbér illetmény és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal bíró altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cikk értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni ohajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyomódványukat, melyben vasuti szolgálatra képesít. 35 évet meg nem haladó korban és egészséges ép testszervezeten kívül a magyar írás, olvasás és számolás elemeiben való jártasság, ugy szintén a magyar honpártosság, kellőképp igazolandó, következő cím alatt: „A m. kir. államvasutak üzletvezetőségének, általános I. osztály Kolozsvárt,“ legkésőbb f. évi augusztus hó 25-ig terjesszék be, minthogy az ezen határnapon túl beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyzendő, hogy a polgári állásra jogosítandó igazolvánnyal ellátott azon altiszteknél, kik a katonaságtól közvetlenül s a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül lépnek át a m. kir. államvasutak szolgálatába, véglegesítésük esetén s ha a vasuti szolgálatbeleépésük 45 évüket még túl nem haladták, katonai szolgálatban töltött idejük — az alapszabályszerű utánfizetéseknek megfelelő havi részletekben eendő befizetése mellett — nyugdíjjogosultságjukba be fog számítani.

Kolozsvár, 1896. július hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

116/1896. sz. kgv.

Ajánlati versenytárgyalás.

Vingán r. t. képv. testületének 116. számú határozata folytán, közhírré tétetik, hogy az új rom. kath. templomnál a felülvizsgálat alkalmával észlelt hiányok pótlása a vállalkozók terhére ezek hallgatóságos beleegyezésével foganatosítottatik.

A szóbeli versenytárgyalás 1896. évi augusztus 27-ikének d. e. 10. órakor a tanácsteremben tartatik.

A költségvetés szerint a teljesítendő munkálatok költségei 2580 frt 54 krt. tesznek ki versenyző vállalkozó az árlejtés előtt ennek 5% át biztosítékul készpénzben köteles letenni.

A költségvetések és tervek a város-házán a hivatalos órák tartalma alatt betekintheők.

Vingán 1896. augusztus hó 8-án.

1089.

A városi tanács.

16636/1896.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. miniszter ur 8743-IV-3/1895 szám alatt kelt rendeletének nyomán ezennel közhírré tesszük hogy mindazok, kik a löhere és luczerna mag — féléket vásárolnak, vagy vetőmag gyanánt eladnak, és megakarnak arról győződni, hogy ezen vetőmagvak aranka mentesek-e? arról hogy miként győződhethetnek meg, — a szabályzatot a városi levéltárban a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

Arad, 1896. évi augusztus hó 1-én.

A városi tanács.

Az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Egy jegyzői irnok

ki a jegyzői teendőben

teljesen jártas,

20 frt havi fizetés, ágynemű és mosáson kívül teljes ellátás mellett alólírott nál azonnal alkalmazást nyerhet.

Szöllős-Csigerél, 1896. augusztus 6-án.

Krisán Todor jegyző.

1085

Magy. kir. államvasutak.

35977/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben illetőleg 1899. év végéig a következő csoportokban sorozott anyagokból felmerülő tényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet m. p:

I. Kő és földnemű anyagokra, nevezetesen Chamotte anyagfűstvezető csövek és tűzálló téglák.
II. Lámpa és lámpás alkatrészekre fémről.
III. Fémnemű anyagokra, u. m. fehér réz és horgany bádóg, ólomcső, tiszta horgany, sárgaréz és vörösréz-huzal, hengerezett ólom, Phosphor és mangán-réz, vörösréz szegecsek, sárgaréz, szövet stb.

IV. Restarting lövetyűkre. Taudloff és Friedman-féle.

V. Kidolgozott kisebb kocszi-alkatrészekre fémről.

VI. Acél- és vasneműanyagokra, u. m. különleges igen kemény acél, acélbádóg, tál, fehér bádóg, bordázott és horganzott vasbádóg, kidolgozatban kovacsolt és vágott csavarház, vontvas- és gőzfűtési cső, vashuzal fonat fűrészlapok, kötő és vashuzal, horganzott huza-köté, lapos és sodrott szemű láncz, horganzott sodrott kerítési acél pánt, vashuzat peczek, szegek szegecsek és vashuzal-szövet.

VII. Alkatrészek öntött vasból, cső vízvezetékhez, gőzhenger, stb.

VIII. Alkatrészek a katona és sebesült szállítási kocsik berendezéséhez.

IX. „Westinghouse“ fékalkatrészek.

X. „Westinghouse“ féle féktömítő bőrök.

A kiírt tárgyat képező egyes cikkeket előtűntető jegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati mintakul szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módzatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál és a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségénél megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatóság anyag és leltárbeszerzési) A V. szakosztályánál Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. em. 54. ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint 50 kros magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi augusztus 29-ike déli 12 óráig a magy. királyi államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külső címmel ládandó el:

„Ajánlat 35677/96 számhoz“.

Később benyújtott ajánlatot valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módzatok betartása mellett állítanak ki, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. május hóban,

Az igazgatóság.

16629/1896.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy az aradi vízvezetési művek részvény-társasága a víz szolgáltatását 1896. évi augusztus hónap első napján megkezdte, és a víz szolgáltatását mind addig ingyenesen eszközözi, még azt a szerződésnek megfelelőleg fogja szolgáltatni.

Arad, 1896. évi július hó 25-én.

A városi tanács.